

ANTONIO LÓPEZ

Educador mediambiental

L'Antonio López ha guanyat l'edició d'enguany del Premi Batec d'Educació, dotat amb 700.000 pessetes. L'Antonio va assolir aquest guardó, atorgat per l'Institut Municipal d'Educació a Treballs d'Investigació Pedagògica, amb l'obra intitolada 'Educadors o predicadors? Escenaris de l'educació ambiental'. El treball en qüestió és un acurat estudi de quin és l'estat actual de l'educació sobre el medi ambient, així com una proposta de com s'hauria de dur a terme tal cosa

■ TEXT: A. CASTELLNOU ■ FOTOS: L. SANSEN (AIS)

Antonio López ha estat el guanyador de la quarta edició, l'edició d'enguany, del Premi Batec sobre investigació pedagògica.

Aquest guardó, dotat amb 700.000 pessetes, l'atorga l'Institut Municipal d'Educació (IME) de la Paeria, del qual n'és responsable el regidor Francesc Pané.

L'obra amb què aquest lleidatà ha assolit aquest premi s'intitula *Educadors o predicadors? Escenaris de l'educació ambiental*, i "és fruit d'una tasca d'investigació duta a terme al llarg de set anys", segons afirma l'autor.

Antonio López és originari d'Osca, i és mestre i biòleg de formació. Des dels anys vuitanta, però, l'Antonio treballa "en la qüestió del medi ambient, de l'educació sobre el medi ambient, concretament".

D'ençà que l'Antonio López començà a exercir de docent, paral·lelament, ha anat participant en projectes mediambientals. Primer, diu, a "Barcelona i l'Hospitalet, dissenyant itineraris per la natura", essent ell un dels primers que han treballat

aquest tema. A Lleida, on resideix des de fa uns quinze anys, va col·laborar en l'elaboració de materials didàctics sobre el parc de La Mitjana. A més, afegeix l'Antonio, "quan vaig ser professor al Joc de la Bola, un centre que sempre s'ha distingit per les activitats realitzades al voltant de la natura, vaig prendre part en molts projectes educatius d'aquestes característiques".

Fa deu anys que l'Antonio López és professor a l'IES Joan Oró, del qual n'és actualment el director, on fa classes de Biologia i Geologia. I val a dir que ha estat des d'aquest centre educatiu que ha elaborat el treball d'investigació pedagògica i didàctica amb què ha assolit el reconeixement esmentat més amunt. Abans, però, cap a l'any 1992, l'Antonio va presentar-se al premi Vallverdu d'Assaig, d'on va sortir-ne finalista amb l'obra *L'herència de Prometeu*. A banda d'això, el fet de ser membre de la Societat Catalana d'Educació Ambiental i un

seguit d'articles que ha publicat en revistes com ara *Guix* i *Res-só de Ponent*, acaben de donar testimoni de la seva tasca de temàtica medioambiental.

El cas és que *Educadors o predicadors? Escenaris de l'educació ambiental* "és un treball elaborat amb material d'educació ambiental arribat de països com Estats units i França, i amb continguts sobre aquest tema extrets de llibres de text i de revistes d'educació i de divulgació. El treball inclou també investigació didàctica aplicada, fruit d'enquestes sobre la percepció dels problemes ambientals fetes pels meus propis alumnes, alhora que dibuixos sobre com aquests veuen el medi ambient i llurs problemes. Amb tot això s'ha intentat posar de manifest que els continguts ambientals, quan s'han de transmetre, s'acaben simplificant de manera poc representativa dels problemes reals.

Al capdavall, el que passa és que s'acaben forjant mites, cosmologies, i errors conceptuals de diversa índole", explica l'Antonio. Tanmateix, el fet que l'obra d'aquest home sigui un treball pedagògic rau en que no ha intentat sinó "veure com aquesta concepció del medi ambient com a nova religió es permeabilitza a les escoles tant per vies formals com per vies no formals. I això, certament, no permet que els alumnes tinguin una veritable instrucció científica en la matèria, àdhuc dificulta que els alumnes disposin dels elements bàsics per tal que puguin obtenir-la". El tema del medi ambient, per tot això, "ha esdevingut una ideologia, una religió que té els seus propis sacerdots, els quals prediquen un tipus de catastrofisme que no s'adequa pas als fets". Una de les causes d'aquest malentès "és l'ecologisme que es va estendre als anys seixanta, tot i que això avui ja s'està abandonant. A l'ecologisme, com a la veritable problemàtica del medi ambient, no s'hi pot arribar amb flors, violes i papallones".

El treball dut a terme per l'Antonio López, realitzat en col·laboració amb centres de secundària d'arreu, diu l'Antonio, "m'ha permès arribar a la conclusió que malgrat que l'educació que reben els nois en ciències ambientals, biologia i geologia és similar, es segueixen mantenint, malauradament, tot i la informació que aporten els professors, els mateixos tòpics".

Per esmentar-ne algun, hom

“
***El tema del medi ambient
ha nascut a la manera
d'una cosmologia***
”

“
***La majoria de la gent es
resisteix a creure el que
diuen els especialistes***
”

“
***Les granges de porcs són
el problema ambiental més
important de Lleida***
”

sol creure que "la principal font de contaminació són les indústries, quan, a Lleida", afegeix, "això és del tot fals, perquè el principal problema són les granges de porcs i la contaminació aquífera que produeixen". És també una idea molt estesa que "el principal problema del planeta és la preservació de la capa d'ozó". Però de fet, diu ell, "aquest és un problema concebut en termes generals que no revesteix la importància que tenen altres qüestions que ens afecten de manera directa". I és que "no s'ha de treballar pels problemes globals, sinó pels individuals, que són els que, en tot cas, poden permetre solucionar els generals".

Segons l'Antonio López, "una de les concepcions que s'ha de mirar d'eradicar, i, en particular, del món de l'educació, és la de tractar el problema del medi ambient en termes globals, atès

que això, lluny d'aportar solucions, porta a l'ecoimperialisme". Amb aquest terme es pretén designar la desestructuració social que reben moltes regions del planeta de manera il·legítima i sense una causa ecològica real.

És així que, diu l'Antonio, "molts camperols, sobretot els de països del tercer món, han d'emigrar de les seves terres i dels boscos de què viuen per imposició d'algun governant deshonest que utilitza el pretext de limitar les explotacions dels recursos naturals per eradicar suposats problemes globals. Tanmateix, el principi de sostenibilitat, la clau per a una veritable preservació del medi ambient, rau en què s'ha no s'ha d'expulsar ningú, sinó mantenir el que hi ha de manera ordenada i regulada". L'educació mediambiental, doncs, és del tot necessària.

